

t.a.v. fracties PvdA en CDA

Ons kenmerk ECDW/2019/179486

Datum 26 maart 2019

Afdeling Economie, Cultuur, Duurzaamheid en Wonen

Contact W.J.S. van Dijk

Telefoon 023-5113912

E-mail w.v.dijk@haarlem.nl

Onderwerp: beantwoording artikel 38 vragen inzake biobrandstof

Geachte heer/mevrouw,

Op 28 februari heeft u vragen gesteld ex art. 38 RvO inzake biobrandstof.

Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen. Hieronder is uw vraag steeds cursief weergegeven waarna het antwoord van het college volgt.

1. Is het college bekend met "Visiedocument biobrandstof en hout als energiebronnen (effect op uitstoot van broeikasgassen)" van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen, reeds gepubliceerd in 2015? (<https://www.knaw.nl/nl/actueel/publicaties/visiedocument-biobrandstof>)

In dit document wordt geconcludeerd:

"Conclusie: Het verbranden van hout in elektriciteitscentrales [en van bio-ethanol en biodiesel in auto's] draagt niet of nauwelijks bij aan besparing van de CO2-uitstoot. Daarom zijn ze niet geschikt als middel voor de transitie naar een duurzame energievoorziening."

Deelt het college de conclusie dat als we in Haarlem over 11 jaar klimaatneutraal (= CO2- neutraal) willen zijn worden, hout/biomassa dus geen optie is, als energiebron voor Haarlemse warmtenetten (of andere toepassingen)?

(Hetzelfde geldt voor het verstoken van hout in de kachel van het stadhuis?).

Antwoord:

Het college is bekend met de studie van het KNAW. Het oordeel over de duurzaamheid van biomassa verschilt bij verschillende partijen. Zo concludeert het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat op basis van advies van RVO dat biomassa voor de komende tijd een duurzaam alternatief voor aardgas kan zijn (zie beantwoording vraag 2). Ook de MRA (bureau Warmte-Koude van het Amsterdam Economic Board) vindt biomassa onder bepaalde voorwaarden (lokaal, resthout en snoei afval, onbehandeld, etc) een duurzame bron. Het college heeft voorkeur voor CO2-loze oplossingen in de energietransitie van de gebouwde omgeving zoals isolatie, groene stroom, geothermie, WKO en riothermie, maar kan nog geen enkele bron uitsluiten.

2. Is het College bekend met de regeling SDE++ per 2020 (opvolger van de huidige regeling SDE +), en het feit dat deze zich gaat richten op CO2-reductie?

Deelt het college de zorg dat biomassa, omdat de verstoking daarvan niet bijdraagt aan CO2-reductie, waarschijnlijk niet meer gesubsidieerd zal worden vanaf 2020, waardoor biomassa, nu fors gesubsidieerd, vanaf 2020 veel duurder zal zijn dan het nu is?

Antwoord:

De SDE + regeling wordt komend jaar omgezet in een SDE ++ regeling waarin CO2 reductie een belangrijk element is. Mbt biomassa wordt gepleit biomassa als transitiebrandstof te beschouwen¹.

Het college vindt duurzaamheid en CO2 belasting, subsidiering en prijsstelling van wezenlijk belang in haar toekomstige afweging rondom bronnen.

3. Is het College het met de indieners van deze vragen eens dat het verbranden van hout niet alleen niet bijdraagt aan de doelstelling "Haarlem Klimaatneutraal 2030", maar bovendien haaks staat op "Haarlem Circulair 2030"? Hout is immers een kostbare grondstof die hoogwaardig toepassingen kent binnen de circulaire bouw, en als (tot nu toe enige vervangende) grondstof voor chemische producten (kunststoffen, plastics) die nu nog van aardolie worden gemaakt. Kan het college bevestigen dat in Haarlem geen stamhout van gemeentelijke herkomst zal worden verbrand, waarvoor immers hoogwaardige circulaire toepassingen bestaan?

Antwoord:

Ook het mogelijk alternatief gebruiken van bronnen zoals hout wordt door het college meegewogen in haar bronnen afweging.

In Haarlem moet een mix van warmtebronnen worden gebruikt om een optimale warmteketen te maken. Het op voorhand schrappen van een bepaald type warmtebron kan consequenties hebben voor de CO₂ last van de gehele keten, bijvoorbeeld omdat alternatieven lastig in te passen zijn en hierdoor tot een minder efficiënte warmteketen kunnen leiden.

4. Voor zover Haarlem snoei-afval als energiebron zou willen verstoken: hoeveel kuub/ton snoei-afval komt er paar jaar gemiddeld beschikbaar in Haarlem? Hoeveel kuub/ton snoei-afval zou de biomassacentrale die nu in de Jaarplanning van Beheer voor Meerwijk staat ingepland, verstoken per jaar? Wat is de verhouding tussen de basislast aardwarmte, die van restwarmte en die van biomassa, in het geval van de geplande biomassacentrale in Meerwijk,? (uitgedrukt in % en terajoule) Waar zou de resterende behoefte aan hout/biomassa vandaan komen? Hoe zou dat hout getransporteerd worden naar Haarlem?

¹ Uit de brief van de minister aan de tweede kamer van 21 december 2018 over de SDE ++ regeling¹:

"Biomassa bij warmte levert voor de korte termijn een belangrijke bijdrage aan de realisatie van het Energieakkoord. Tegelijkertijd wordt biomassa als een transitiebrandstof gezien en vraagt de inzet van biomassa op langere termijn mogelijk om prioritering vanwege de beperkte beschikbaarheid ervan."

Antwoord:

Jaarlijks wordt in Haarlem circa 150 ton onbehandeld - (A-hout) en 2.500 ton behandeld hout (B-hout) door Spaarnelanden verzameld. Voor kleine en middelgrote bio-energiecentrales is schoon A-hout een gebruikelijke brandstof, naast verse houtsnippers uit bos, landschap en groenvoorzieningen. B-hout wordt over het algemeen niet in kleinere en middelgrote installaties (enkele tientallen kW tot enkele MW) toegepast. Met de hoeveelheid A-hout uit Haarlem kunnen $150/2,7 = 50$ woningen volgens de huidige warmtevraag worden verwarmd.

Voor de beoordeling van de duurzaamheid van biomassa zijn certificeringsmodellen en schema's beschikbaar bij RVO².

De verhouding tussen de verschillende (mogelijke) warmtebronnen voor het warmtenet Meerwijk is nu niet te geven. Die is afhankelijk van de capaciteit van verschillende bronnen (geothermie, riothermie, WKO, etc). Het college onderzoekt dit momenteel en legt de mix van mogelijk te gebruiken warmtebronnen (bronnenkaart) vóór het zomerreces ter besluitvorming voor aan de raad.

5. Is het juridisch mogelijk om een lokale, gemeentelijke heffing te creëren op het uitstoten van broeikasgas, vergelijkbaar met de nationale CO2-heffing?

Antwoord:

Dit is niet mogelijk. De gemeente mag uitsluitend heffingen toepassen die zijn vastgelegd in de gemeentewet, zoals de afvalstoffenheffing, etc.

6. In de Jaarplanning van Cie Beheer dd. 14 februari 2019 staat een concreet traject van biomassa nota t/m gunning van de aanbesteding van een biomassacentrale, eind dit jaar, opgenomen, gedurende de periode van juni tot december 2019 (hieronder zijn alleen eerste en laatste melding overgenomen):

13/06: Biomassa: Nota strategie en locatie centrale Meerwijk

de strategie hoe biomassa in te zetten in Meerwijk en mogelijke locatie

7. Tijdens de vergadering van Commissie Beheer van 14 februari jl. heeft de wethouder bevestigd, op de vraag van de PvdA, dat biomassa in Haarlem geen "done deal" is. Terwijl dat wel zo lijkt te zijn als je de Jaaragenda bekijkt. Geeft een en ander nog aanleiding om de Jaaragenda van Beheer aan te passen? Heeft het college al (een) concrete locatie(s) op het oog voor de plaatsing van een biomassacentrale (in Meerwijk, en mogelijk ook elders in Haarlem)? Hebben zich al partijen gemeld die een biomassacentrale in Haarlem willen plaatsen, of heeft de gemeente daar al partijen voor benaderd? Welke kosten zijn geraamd voor de bouw van een biomassacentrale, en voor de biomassa/houtsnippers per jaar, met en zonder SDE ++ subsidie vanaf 2020?

² <https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/stimulering-duurzame-energieproductie/categorie%C3%ABn/biomassa-sde/duurzaamheidseisen>

Antwoord 6 en 7:

In de raadsjaaragenda wordt rekening gehouden met een *mogelijk* besluitvormingstraject. Eerst wordt de bronnenkaart door de raad beoordeeld. Wanneer blijkt dat voor de warmtevoorziening van Haarlem gebruik moet worden gemaakt van biomassa, wordt dit besluit daadwerkelijk geagendeerd. Uiteraard geldt voor alle bronnen dat zij duurzaam moeten zijn.

Het college onderzoekt nu al locaties in de stad die geschikt zijn voor de productie van warmte. De eerste voorkeur daarbij heeft geothermie.

De opgave voor Haarlem is echter zo groot, dat alle duurzame bronnen in het onderzoek worden meegenomen.

8. Is Haarlem voldoende gewapend tegen de vestiging van een biomassacentrale door derden, ten behoeve van derden (vergelijk de situatie in Diemen)? Zijn er bestemmingsplannen die een vestiging van een biomassacentrale toestaan? Zo ja, onder welke voorwaarden?

Antwoord:

Het college onderzoekt welke mogelijkheden de gemeente heeft om dit soort initiatieven te beïnvloeden. Het college rapporteert hierover in mei terug aan de commissie.

Zo moeten voor een biomassacentrale binnen de gemeentegrenzen bestemmingsplan en milieuzonering passen.

Voor het mogelijk maken van een centrale dient dan waarschijnlijk een aanpassing van het bestemmingsplan of een afwijkingsprocedure te worden doorlopen.

9. Welke concrete maatregelen neemt het college om te investeren in de opwek van lokale wind- en zonne-energie, als alternatieve energiebronnen?

Antwoord:

Het college werkt in het kader van het landelijke concept Klimaatakkoord aan het opstellen van de RES (Regionale Energie Strategie) waarin de kansen voor duurzame bronnen in de regio worden vastgelegd. Op lokaal niveau wordt ingezet op stimulering van zonne-energie en de ontwikkeling van collectieve zonnedaken.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

J. Scholten

de burgemeester,

drs. J. Wienen